

In die pentecostes.

apparent multum distantibus nigra. Tercio circa figuram. quia quadrata. ppter distantiam apparere esse rotunda. Isto modo peccatores elongati a celestibus errant circa futuram gloriam tripliciter. Primo circa eius quantitatem non considerantes quod magna sit et inenarrabilis. Sic et eam miratur dauid in ps. xxx. Quam magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timentibus te. Secundo circa eius qualitatem non considerantes. quod nec auris audit. nec oculus vidit. nec in cor hominis ascendit. videlicet gloriarum quam deus preparauit diligentibus se. Isa. lxiii. Tercio circa eius figuram non considerantes quod stabilis sit et eterna. Est enim in quo deo posita. Apo. xxi. ubi dicit. Ciuitas in qua deo equilatera posita est. ipsi autem credunt eam esse rotundam. Et quod circa ipsam errant ideo ad eam non peruenient nisi spiritus sanctus ueniens eos percellerit. et uiam ad hanc gloriam monstrauerit. quod iste figuratus est per columnas nubes que precedebat filios israel de egypto exeuntes Exo. xlii. et Sap. xviij. Ignis ardentem columnam ducem habuerunt ignote uise. id dicit dauid ps. cxliij. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. uia autem per quam ducet est obseruantia mandatorum. Iuxta illud Mat. xix. Si uis ad uitam ingredi sua mandata. hec est uia breuis et facilis. de qua dicit spiritus sanctus. Pro uerb. iij. Uiam sapientie monstrabo tibi et ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris non artabuntur ingressus tui. quod d. non est difficilis uia ista preceptorum et currens non habens offendiculum. quod d. Si ambulabis in uis preceptorum et in semitis consiliorum recto gressu peruenies in regnum celorum ad quod perducatur nos deus pater.

De eodem. Sermo secundus.

Spiritus sanctus discipline effugiet fictum Sap. i. Aug. refert quod mos antiquitus erat quod corda imperatorum aut regum post mortem ipsorum comburebantur et cineres in eminentiori loco collocabantur. Contigit autem quod quidam moriebatur cuius cor non potuit cremari. multis autem super hoc mirantibus omnes sapientes prouincie citauerunt et ab eis causam quesierunt. Tandem causam inuenientes dixerunt quod imperator fuisset intoxicatus. et propter latens uenenum comburi non posset cor eius nec accendi. tunc illi cor de igne extraxerunt et tiriacam apposuerunt. sic ueneno fugato cor in ignem positum mox in cinere est

reductus. Moraliter per reges aut imperatores intelligi possunt christiani homines. De quo dicitur. i. Pet. ii. Vos estis genus electum per baptismum regale sacerdotium gens sancta populus acquisitionis. scilicet. precioso sanguine christi. Sed per ignem in quo cor horum regum debet comburi. spiritualiter significatur amor spiritus sancti. propter aliquas proprietates ignis. quia sicut ignis est principium omnis leuitatis. ut dicit commentator super. iij. meth. Sic amor spiritus sancti est principium et causa leuitatis ad opera bona in agendo. quia nescit tarda molimina spiritus sancti gratia. ut inquit Ambrosius. i. omel. Itaque sicut ignis corpora dura mollificat et mollia indurat. Sic amor spiritus sancti induratos et obstinatos in peccatis per penitentiam mollificat. imbecilles et infirmos corroborat et confirmat. Ideo petit ps. lxxij. Confirma hoc deus quod operatus es in nobis. Item sicut ignis omne corpus a putrefactione preseruat ut dicit Auerrois super li. de pomo et morte. Sic ignis diuini amoris vel spiritus sancti preseruat animam ab omni corruptione mortis perpetue et a putrefactione penalitatis eterne. Sed per cor ueneno infectum significatur cor mortali peccato infectum. et hoc quidam non potest comburi per amorem spiritus sancti nisi a peccato fuerit purgatum. quia sicut ignis naturaliter inimicatur ueneno. Sic spiritus sanctus ueneno prauitatis. ideo appone tali cordi tiriacam penitentiae que confici debet ex tribus partibus. scilicet contritione. confessione. et satisfactioe et tunc comburi potest ab amore diuino. peccato per penitentiam a deo fugato. Quia Sap. i. dicit. In maluiolam animam non introibit sapientia. nec habitabit in corde subdito peccatis et hoc est quod dicit sapiens in uerbo allegato. Spiritus sanctus discipline effugiet fictum. id est. hypocritam et peccatorem. qui bonum pretendit exterius et malitiam gerit interius. in quo duo tanguntur. primo spiritus sancti varia operatio ibi spiritus sanctus discipline. secundo peccatorum per dona effugatio. ibi effugiet fictum. De primo est notandum quod diuerse sunt operationes spiritus sancti secundum diuersa nomina quae appropriantur sibi. quorum duo ponuntur hic. Alia habet Sap. vii. ubi dicit. Est enim spiritus intelligentie sanctus multiplex unicus subtilis modestus discretus mobilis incoquinatus rectus suauis amans bonum actum etc. Primo enim dicitur sanctus. et sanctus id est quod mundus B. primo eleuatus seu sine terra. Et spiritus sanctus dicitur mundus. quod per ipsum a peccatis mundamur. id est de ipso canitur in ps. Spiritus sancti assit nobis gratia quae corda nostra sibi faciat habitaculum. Expulsus inde cunctis uitijs spiritualibus. et infra.

Tu purificator oīū flagitiorū spūs purifica
nostri oculum interioris hominis. dī etiā fir
mus. quia per ipm in bono confirmamur. Et
dī sine terra. Nam sanctus in latino idem ē q
agios in greco. et agios sine terra dī. et pro tā
to dī sanctus sine terra. qz p ipsum a terrenis
ad celestia eleuantur. Uel vt dicit Holkot. lec.
lxxxix. dī sanctus p tāto. quia eos quos sancti
ficat et ab amore terrenorū purificat et trans
fert. et pūgit ad amorem celestium. Et conue
nienter missus fuit non in specie aque vel aeris
que elementa in diuersis ptibus superficie terre
coherent. sed in specie ignis q imediate corpi
bis celestibus pūguatur. sicut patz. j. metha.
circa pncipium. in signum q illos quos incen
dit amore facit necessario terrena quipendere
et ad celū ascendere. et vocatur spūs sanctifica
tiōis. Roma. j. Quia nos sanctificat sanctita
te. Ne q dicit Dio. de di. no. Sanctitas est ab
omni imudicia pfecta et libera. et ab oī imundi
cia imaculata. Sedo dī spūs discipline. qz ad
quācūqz psonam venerit ipam in morib⁹ di
sciplinatam facit. Qd autē sit disciplina docet
Hugo dicēs. Disciplina ē conuersatio bona et
honestā cui satis non est malum non facere. sz
studet etiam in his que bene agit per cūcta ir
rephensibilis apparere. disciplina est oīū mē
broz ordinatus motus et dispositio decens in
omni habitu et actione. et de eadem dī Bern.
in quadā epla. D q compositi reddit hominē
corpis statum necnō et mentis habitū discipli
na ceruicem sūmittit deponit supertilia. cōponit
vultum. ligat oculos. cachinatus cohibet. lin
guam. phibet. frenat gulā. sedat iram. Tercio
dī multiplex ppter multiplicia dona q pstat.
et sunt septem que figurāt. Sen. iij. vbi legit q
Pharao vidit se stare sup flumiū de quo ascen
debant. vij. boues pulchre et crasse nimis et pa
scebātur in locis palustribus. Moraliter hoc
exponit Ansel. li. vij. c. xij. q iste flumi⁹ ē spūs
sanctus. De quo Apo. vlt. Ostēdit mīhi do
minus flumiū aque viue splendidū tāq cristā
lum. pcedentem de sede dei et agno. i. de patre
et filio. iuxta illud qd canitur in symbalo nice.
Qui ex patre filioqz pcedit. Ex hoc reprobat
error grecoz q dicūt spiritū sanctū solum pce
re a patre et non a filio. quoz error reprobat
per magistrum. li. j. sententiax. di. xj. Etiam p
doctores grecoz. Arillum Pindimū. a Chry
so. Et q etiam pcedat a filio. pbatur per illud
Job. xvj. qd dixit xps. Ille me clarificabit. qz
de meo accipiet. d hoc qdam flumiō descendūt
septem boues. id est. septem dona spūs sancti q
dicuntur ascendere et designantur in bobus.
quia faciunt nos bonorum operum fructibus

abū dare. Et dicūtur crassi nimis eo q animā
mirabili dulcedine et virtutum abundantia re
plent. Et pascuntur in locis palustribus. Lo
ca autem palustria sunt corda humilium. cor
da in qbus requiescent dona spiritū sancti. Ju
xta illud Esa. xi. Requiescet super eum scilicet
humilem. Spiritus sapiētie et intellectus. spi
ritus scientie et pietatis. spiritus pūlij et forti
tudinis et replebit eum spūs timoris domini.
Hec septem dona a propheta enumerata sunt
septem stelle in christi dextera. Nam Apo. j. et
iiij. scribit beatus Johannes q vidit in medio
candelabrorum aureoz similes filio hominis
et habebat in dextera eius septem stellas. Et
quidāz dici possunt stelle. quia noctem illumi
nant presentis vite. Presens vita nox dicitur
videlicet ppter aduersitates qbus plena est. et
ppter tenebrositatem culpe et ignorantie que
in ea abundant. In dextera enim christi sunt he
stelle. quia xps donationem horum donorum
ad manum suam retinuit et ea in missione spūs
sancti suis fidelibus condidit. Hec insup do
na sunt figurata per septē lucernas. De quib⁹
Pro. xxv. Facies lucernas. vij. et pones eas
super candelabrum. vbi dicit glo. Lucerne se
ptem sunt septem dona spūs sancti q in xpo cū
cta semper fuerunt vel manserunt et fidelibus
fim voluntatem eius distributa sunt hec super
candelabrum ponuntur. quia requieuit super
xpm spiritus sapientie et intellectus et. hec do
na sunt. vij. lampades ardentes añ thronoz. q
sunt. vij. dona spūs sancti. Apo. iiij. Hec sunt
reuera. vij. oculi. Apo. v. vbi vidit Johānes
agnū stātē tanq occisum hntem cornua. vij. et
oculos. vij. q sunt septē spūs dei. Et Zach. iiij
Sup lapidē vnū. vij. oculi sunt. exponit glo. d
xpo q ē lapis angularis pūngēs duos parie
tes i vnū. sup quē lapide septē oculi sunt. Esa.
xj. Sup eū requiescit et. Hec dona spūs sancti
signāt p. vij. crines samsonis. Judi. xvj. Qui
bus caput spōse xpi debet eē ornatū hos cri
nes conāt abradere philistei q interpretant ca
dentē. et significāt demones q de celo cecide
rūt. Luc. x. Quid sathanā tāq fulgur de celo ca
dentē. Et illis ablatiis hō debilis efficitur et re
manet vt samson. Ista dona sunt contra mala
vij. q enumerat Greg⁹ sup illud Job. j. Vene
vehemens irruit a regione deserti his verbis
spūs. q mentem añ oīa prudentia fortitudine
iusticia firmat eādē cōtra singla tēptamēta in
struit. ptra stulticiā sapiētia. ptra ebetudinem
itellecū ptra pūpitationē pūilio. ptra timorē
fortitudie. ptra ignorātiā scia. ptra duriciā
pietate. ptra superbiā timore. Tria enī illoz
maloz ad effectū vident pūtinere. Vnū ē respe

In die pentecostes.

ctu dei. scz superbia que est inordinata excellētia animi. Aliud respectu pxiimi. scz duricies. tertium respectu inimici. s. timor vel pusillanimitas. Contra superbiam est donum timoris. qz dicit Greg. super Ezech. Per timorem humiles sumus. pietas est cōtra duritiem. Iuxta illud Greg. sup Ezech. Per pietatem sumus misericordes. Sed fortitudo est contra pusillanimitatem. Quattuor vō mala videntur pertinere ad intellectum. Primum est stulticia que est quando intellectus sapore terrenorum impeditur a gustando saporem eternorum. Secundū est ebetudo que est grossities intellectus q impeditur ne penetrat interna mysteriorum et ne cognoscat creatorem in creaturis. Tertiū est ignorantia que est defectus discretionis q̄tū ad ea que sunt cōmuniter agenda. Quartum ē precipitatio q̄tū ad deliberationem eorū que sunt ardua et que pertinent ad perfectiones salutis. Contra hec quattuor sunt donum sapiētie. et donum intellectus. donum sciē. et donū concilij. Donum sapientie lumen est quo agnoscūt supiora. Donū intellectus lūmē est a quo agnoscūt interiora. Donum sciētie est lumen quo agnoscūt exteriora. Donū concilij lumen est quo agnoscuntur periculosa. Sed nota q notāter subiungit in figura. Gen. xli. q alie vij. boues egrediebant de fluuio fede pfecteqz macie et pascebātur in ipsa amnis ripa in loci vberimis. deuoraueruntqz eas quorum mira species et habitudo corporum erat. Moraliter per septem boues tenues et fedas. intelliguntur septē vitia que signantur in bobus qui terram vertunt. quia hec vitia cor depriment et terrenis actionibus inuoluūt. hec emergunt de flumine. i. de instabilitate mentis humane. quia sensus et cogitatio humani cordis prona sunt ad malum ab adolescentia sua. Gen. viij. Dicunt autem fede quia mentem hominis maculant et conuersationem deformant. et sunt cōfecte macie. quia exacuant pinguedinē gratie et virtutum. pascunturqz in ripa amnis continue fluentis. Amnis continue fluens est vita humana que cōtinue fluit ad mortem. ij. Reg. xliij. Omnes morimur et sicut aqua in tra dilabimur. Quis due ripe sunt spūs et caro. in quibus sunt loca vberima et virētia videlicet diuerse potentie anime. et diuerse partes corporis. in quib⁹ viroz et vigor et vtus. vt in intellectu vtus cognoscitiua. i. voluntate vtus appetitiua. et sic de alijs. In ptibus corporis sūt vires vt i oculis vis visiuā. In auribus vis auditua. et sic de alijs. Nec est aliqua particula corporis in qua nō sit vis anime. ideo ista sunt loca virentia. i. viribus spūalibus plena. Sūt

etiam loca vberima per abundantiam actionum. Itaz in intellectu abundant cogitationes in voluntate affectus. et sic de alijs. In istis ergo ptibus seu viribus pascuntur septem vitia. quia auaricia pascitur in visu. ideo et vocatur concupiscentia oculorū. j. Joh. ij. Gula pascit in gustu. luxuria i tactu. superbia in appetitu. Est enī supbia appetitus pprie excellētie. et sic d alijs. hec vitia deuorant boues speciosos. i. dona spūs sancti. Itaz plenitudine sapiētie deuorat luxuria. quia facit spūalia desipere. qz animalis et carnalis homo nō percipit ea que spūs dei sunt. j. Cor. ij. Donū vō intellectus deuorat gula. quia generat ebetudinez sensus circa itelligibilia. vt dicit Greg. xxi. moral. Deuorat auaricia donum scientie que peruertit rectum iudiciū. dum auarus iudicat temporalia esse eternis pponenda in eis finē suū constituens. Donum pietatis deuorat inuidia beniuolentiam excludens. Donum autem cōsilij deuorat ira. que ad omnia precipitanter ducit quod est contra cōsilium. Sed donum fortitudinis deuorat accidia. que reddit mentem debilem et grauem. Donum autem timoris excludit et deuorat superbiam que psumptuosū et audacem facit. vt dicit Ansbel. vbi s. 3. fm Greg. x. moral. Sapiētiā deuorat stulticia. intellectum ebetudo. scientiam ignorātia. pietatem duricia mentis. cōsilium precipitatio. fortitudinem timor. timorem vō superbia siue psumptio. Quarto spūs sanctus dī vnic⁹ videlz formaliter et effectiue. quia nos vnit deo fide spe et charitate. In illud Eph. iij. Solliciti seruare vnitatem spūs in vinculo pacis. Quinto dī subtilis. quia sanctos viros aut etiā mulieres facit subtiles meliorādo docendo et faciēdo dona. qbus sanctos suos exornat vt dicere possit ad quemlibet illud Ezech. xvi. Indui te subtilibus. et ornaui te ornāmētis. Sexto dī modestus. qz ad quos venerit hos modestos facit. Quia dī ad Gal. v. fructus autē spūs est charitas gaudium et pax. Et infra modestia continentia et castitas. Est aut modestia vt dicit Julius in. j. retho. per quā pudor honestatis puram et stabilem comparat auctoritatem. Hec qdez modestia in decentiam cauet in vbo. in risu. i. motu corporis et membrorum situ in habitu vel cultu et. vt habes s. p. te. j. dñica. iij. post epiphānie. sermo. j. p. j. Septimo spūs sanctus dī disertus. quia disertos facit de balbutientibus et infantibus quē admodum hodie fecit aplos qui ante spūs sancti missionem fuerant valde rudes. 3. veniente spiritu sancto adeo disertī et sapientes facti sunt vt loquerent varijs linguis magnalia dei

Iuxta illud **Act. ij.** Repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui prout spiritus sanctus dabit eloqui illis. i. eleganter loqui. **Quia dicit Beda.** Non solum apostoli loquebantur et intellegebant omnia ideomata. Sed illis etiam loquebantur in uno ideomate quocumque tunc omnes audientes quantumcumque erant diversorum ideomatum suum ideoma intellexerunt divina virtute hoc faciente. Nam sicut per rebellionem ad deum in edificatione turris Babel diuise sunt lingue. ut habetur **Gen. xi.** Sic per infusionem spiritus sancti vnite sunt. tunc impletum est illud **Sap. x.** Sapientia apperuit os mutorum et linguas infantium fecit disertas. i. eloquentes. De ista disertione loquitur **Aug.** li. j. de natura et origine anime asserens quod valde periculosa est eloquentia si non comitetur scientia. ideo dicit **Tullius** in prologo rethorice. Sic sapientia cum eloquentia multum ciuitatibus profuit. ita eloquentia sine sapientia constat plurimum nocuisse. **Octauo** spiritus sanctus dicitur mobilis quia illos ad quos dignatur venire facit moueri prompte et obedienter quous in se immobilis est necessario sicut probatur **viii. phis.** Isto modo fecit spiritus sanctus apostolos mobiles quia in omnem terram dispersi sunt. **Iuxta illud ps. xxiij.** In omnem terram exiit sonus eorum etc. Nam tunc impletum est illud **Luc. xxi.** Virtutes celorum mouebuntur. **Et Job. xv.** Posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. Argentum enim vium est satis mobile. Si autem mortificatur statim sistitur. Ita predicatorum viuus vita gratie discurrunt et circuiunt pro salute proximi procuranda. **Iuxta illud Prover. vi.** Discurrere festina suscita amicum tuum. Nonno dicitur incoincidentus. et hoc est verum tam formaliter quam effectiue honesta enim persona non inhabitat loca turpia et immunda. nec spiritus sanctus mentes turpes gulosas et libidinosas dignatur inhabitare. quia **Sap. j.** dicitur de spiritu sancto quod non habitat in corde subdito peccati. ideo de apostolis canitur. quia inuenit in eis habitacula munda et tribuit eis charismatum dona. **Decimo** spiritus sanctus dicitur suauis **Iuxta illud Ioh. i.** Quod suauis est dominus spiritus tuus in oculis nobis. **Sap. xij.** Nam suauis et mites facit quos inhabitare dignatur. non impatientes non avaros. non turbidos. non impediucos. famuli enim ministrantes dominis facillime recipiunt mores dominorum. et ideo quando seruientes alicuius sunt bene educati. signum est quod seruierunt alicui nobili. **Unde metrista.** Et domini facies famuli speculumque magister. Discipulo monstrat signum moderamina regis. Si ergo suauis fuerim ad inuicem signum est quod sumus de familia spiritus sancti. ideo dicit apostolus **ij. Cor.**

vj. In omnibus exhibeamus nos sicut dei ministros. in multa patientia. in longanimitate et in suauitate. i. spiritu sancto. **Undecimo** dicitur amans bonum actum. facit enim homines de profectu alieno gaudere et hoc contra inuidos est qui de bonis alienis tristantur. charitas vero econuerso de bono actu letatur. **Et hec charitas datur per spiritum sanctum.** **Roma. v.** Charitas dei diffusa est in corribus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. **Quoddecimo** spiritus sanctus est talis quod nihil vetat bene facere. imo hortatur bene facere et hoc contra negligentes et accidiosos et similiter contra malos consiliarios qui dominos suos aliquando impediunt a bono proposito quod intendunt in elemosinis et in operibus pietatis. Contra quos dicit **Prover. iij.** Noli prohibere facere bene eum qui potest. quia talis obmissio tibi imputatur. **Si potes ipse bene fac.** **Tredecimo** dicitur humanus propter duo. primo quia homines diligit et cum eis libenter existit. **Iuxta illud Prover. viij.** De litie mee esse cum filiis hominum. Secundo quia homines humanos facit non austeros. non bellicosos. **Iuxta illud Sap. xij.** Docuisti autem populum tuum talia. quia oportet iustus esse et humanum. **Decimoquarto** dicitur benignus quasi benignus. quia bene ignitos efficit quos bene disponit. Ideo dicitur de spiritu sancto. **Sap. vij.** Benignus est enim spiritus sapientie propter quod dicit apostolus hominibus ne per iracundiam contristentur spiritum sanctum dicens. Nolite contristari spiritum sanctum in quo signati estis. **4. ph. iij. et infra.** Estote autem inuicem benigni misericordes donantes in uicem sicut et deus in christo donauit nobis. **Decimoquinto** dicitur stabilis. quia quos inhabitat stabiles facit. et perseverantes in bono proposito. nec obstat quod prius mobilis dicebatur. quia secundum **Rabanum.** Spiritus quodcumque qui impleuit omnia mobilia simul et stabiles dicitur. homo enim qui ubique discurret ubique obuiam venit et repente ubi non creditur inuenitur. Omnipotens enim spiritus ubique est et signanter stabilis simul et mobilis dicatur. **hec Rabanus.** Similiter facit sanctos perficere in bono de virtute cundo in virtutem. et ideo mobilis dicitur. **Iuxta illud j. Cor. xv.** Itaque fratres mei dilectissimi. stabiles estote et immobiles. abundantes in opere domini semper. **Decimosexto** dicitur securus. quia securos nos facit per spem que est certa expectatio future beatitudinis ueniens ex gratia precedentibus meritis. ut dicit **Aug.** et magister. li. iij. dis. xxvj. c. j. Creditor quando habet pignus sufficiens a debitore securus est de suis debitis. dominus autem volens nos esse securos de futura beatitudine dat nobis spiritum sanctum loco pignoris. secundum illud **Eph. j.** Credentes signati estis spiritu promissionis qui est

In die pentecostes.

78 pignus hereditatis nostre. Decimo septimo dicitur omne virtutē habēs. quia est patri filioque coequalis et consubstantialis. ideo canit in symbolo. Qui cum patre et filio simul adoratur et conglorificatur. Decimo octavo spiritus sanctus dicitur omnia prospiciens. quia omnia nuda et aperta sunt oculis eius. ad Heb. iiii. Vel quia omnia scrutatur. j. Cor. ij. Vel quia spiritus sanctus facit hominem prudenter prospicere. quia de preteritis dat cautelam. de presentibus circumspectionem. de futuris prouidentiam. Iuxta illud. j. Cor. ij. Spiritus uero iudicat omnia. Decimo nono dicitur mundus et quidem mundus est in se. et mundos facit quos inhabitare dignatur. ps. l. Quia mundum crea in me deus et spiritum rectum in noua in uisceribus meis. Et dicitur notanter spiritum rectum. Omnes enim recte linee sunt super rectam lineam stantes. duo utrobique anguli aut recti sunt aut duobus rectis equales. Recta linea spiritus sanctus est. Iuxta illud ps. Spiritum rectum in noua in uisceribus meis. Item alia linea est mens siue animus. Eccl. vii. Solummodo hoc inueni quod fecit deus hominem rectum uidelicet finem mentem. Cum ergo spiritus sanctus descendit super istam lineam rectam necessario duo anguli. id est. ratio et voluntas sunt formaliter recti per innocentiam. Iuxta illud ps. xxiii. Innocentes et recti adhaeserunt mihi. vel fuit equis duobus rectis. propter penitentiam. Status enim penitentiae equiparat hominem statui innocentie. et ideo licet ratio et voluntas non sint recte formaliter per innocentiam. sunt tamen recte per penitentiam. De qua rectitudine dicit Prover. xxi. Qui rectus est corrigit uiam. Per has inquit operationes potest quis cognoscere an habeat spiritum sanctum per gratiam. Sunt autem et alia tria signa. Et accipiuntur ista tria signa secundum triplicem speciem. in qua spiritus sanctus legitur apparuisse. Apparuit enim in specie nubis supra christum transfiguratum. In specie columbe super christum baptizatum. In specie ignis super apostolorum collegium congregatum. Primum ergo signum est abundantia lachrymarum. et ideo apparuit in specie nubis. Nubes enim fundit pluuias super terram et spiritus irrigat mentem deuotam quam inhabitare dignatur fluuius lachrymarum. unde Secus. j. Spiritus domini ferebat super aquas. Et in ps. cxlvii. Flauit spiritus eius et fluent aque. Ideo dicit apostolus ad Roma. viii. Ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. id est. postulare facit secundum gloriam. Sed quare spiritus sanctus rigat mentem fluuius lachrymarum? respondetur ut mediatis lachrymis deleat culpas. quia cum nubes fundit pluuias. tunc mundant plateas. Sic spiritus sanctus fundit in homine lachrymas ut mediatis lachrymis purget culpas. quia dicit Bernardus. Spiritus sanctus odit sordes nec habitare potest in corde subdito peccatis. Qui

enim proprium est peccata repellere. ipsi et proprius est peccata odire. nec in uno domicilio poterunt morari tanta mundicia et tanta imundicia. Exemplum de luce et tenebra quod non se copatiuntur in uno emisperio. sed mutuo se expellunt. vel ideo mentem lachrymis irrigat ut angelos letificet. quia dicit Bernardus super Cant. Lachryme penitentium uinum sunt angelorum. quia in illis calor uite. sapor gratie. gustus indigentie. suauitas redemptio innocentie. reconciliationis iocunditas. et serena te conscientie suauitas. Secundum signum est dimissio iniuriarum. et ideo apparuit in specie columbe que felle caret. unde quando homo inuenit se paratum et benignum ad remittendum iniuriam sibi factam euident signum est quod spiritus sanctus habet cum quo nullum odium stare potest sed amor. Odium namque animum inflammat amaricat et indurat. sed spiritus sanctus per oppositas conditiones describitur. Nam comparatur rosi uinctioni et melli. Inquit enim cor odio inflammatum refrigerat dicitur ros. Eccl. xviij. Nonne ardorem refrigerat ros? ideo petit ecclesia. Quia nostra spiritus sancti munda infusio. et sui rosis intima aspersione fecundet. Inquit uero cor odij induratum molificat dicitur uinctio. De qua. j. Ioh. ij. Uinctionem habetis a sancto scilicet spiritu et nostris omnia scilicet necessaria ad salutem. Et infra. Uinctio eius docebit uos de omnibus. Quando uero cor amaricitum dulcorat dicitur mel. De quo Eccl. xxiii. Spiritus meus super mel dulcis. Tertium signum est desiderium supernorum. et ideo spiritus sanctus apparuit in specie ignis. Sicut enim ignis naturaliter tendit sursum et se celo subiungit. Ita spiritus sanctus corda illorum quos accendit sursum eleuat. ut terrena fastidiant et celestia desiderent. Iuxta illud Ezech. viii. Eleuauit me spiritus inter celum et terram. Non enim dixit. posuit me in celo. quia ibi tamen sunt boni. nec dixit. posuit me in terra quia ibi manent auari. sed dixit. eleuauit me inter celum et terram. quia ibi debet esse fidelis christianus. Quia ratio est. quia aliquando habet ascendere versus celum celestia contemplan-do. et aliquando versus terram. primo ut utilitate ministrando. Sed hoc oritur una dubitatio. utrum gratia spiritus sancti deest necessario homini se quantum potest ad gratiam preparanti? respondetur necessitas est duplex. quoddam est necessitas infallibilitatis. et quedam necessitas creationis. Necessitas creationis nullo modo cadit in deum. Necessitas autem infallibilitatis cadit in deo ex promisso suo et pacto siue lege statuta. unde nobis prestat cum lege statuta quia uiator facit quod in se est disponendo se ad gratiam quod habeat gratiam. posset tamen deus mutare legem circa illam personam si uellet. Et talis quantumcumque se disponderet non haberet. quia dispositus

tio hominis nullā causalitātē h3 respectu gratie de necessitate q̄ gratia excedit oēs operati-
onē naturālē. nec est possibile q̄ homo merca-
tur p̄ quodcūq; opus naturale p̄mā grāz d̄ cō
digno. hec **Hol. lee. cxlv.** Et addit q̄ in hac q̄-
stione magis pie q̄ logice est loquendū. q. d.
magis credendū est q̄ gratia deū p̄paranti se
ad eam. Et ad hoc sonat glo. **Aug.** super illud
Roma. v. Iustificati p̄ fidem pacem habeam⁹
dicens. **Deus respicit p̄fugientes ad se aliē eēt**
iniq̄tas in eo. S3 impossibile ē q̄ iniq̄tas sit in
deo. S̄ impossibile est q̄ deus nō recipiat cōfu-
gientes ad se. S̄ cōfugiens ad deum necessario
consequitur grāz. **Et xp̄a dicit Apoc. iij.** Ego
sto ad ostiū et pulso si q̄s aperuerit mihi in-
troibo ad eū et cenabo cum eo. Sed iste q̄ dis-
ponit se faciendo q̄tū in eo est aperit sibi. S̄ ne-
cessario intrat. **A**firmatur ista ratio. quia iste
aperiēt sibi aut itrat aut nō itrat. Si nō itrat
S̄ frustra pulsatur qd̄ impium est dicere. S3 si in-
trat ergo grāz dat. ideo dicit **Ansel.** q̄ illa ē
causa. qz deus non dedit gratiā diabolo et pse-
uerantiā quā ipse accipe noluit. vñ ratio. nō
accepit diabolus gratiā eē pseuerantiā qz de⁹
nō dedit. Sed ideo nō dedit deus. qz ipse non
accepit. S̄ q̄cūq; se p̄parat vt accipiat necessa-
rio accipit gratiā. S3 p̄tra hoc. d. a. Quibus-
cūq; de⁹ dat gratiā gratis dat libere et ex
sola misericordia. S̄ q̄cūq; se homo dispo-
nat ē libera volūtate dare sibi grāz vel nō da-
re. Tē si homo comparatur ad deū sicut lutum
ad figulū. **Hiere. xviij.** Sicut lutū i manu figu-
li. sic nos i manu dei. S3 lutum q̄tūcūq; se pa-
rat non recipit a figulo formā ex necessitate. S̄
nec homo gratiā q̄tūcūq; se parat. Ad pri-
mam rationē dic q̄ de⁹ dat ex misericordia et
grā sua. p̄ tātō q̄ talē legē misericordiē statuit
et obseruat. S3 stāte lege necessario dat grām
necessitate cōmuni. Ad scđam q̄uis sum⁹ tātq̄
lutum per compationem ad deū aliquo modo
nō tñ similitudo currit in omnib⁹ nec est pactū
inter artificē et lutū dato q̄ esset artifex possit
frangere legem pacti lege manēte. nec lutū po-
test aliqd̄ apud artificē pmereri. nec de p̄gruo
nec de p̄digno. Quātū ad scđm ponitur pec-
cator per dona effugatio cum dī. effugiet fi-
ctū. Circa qd̄ notandū q̄ filij isrl̄ de terra scđā
septē gentes fugauerūt. quaz noīa ponuntur
Deut. viij. p̄ma vocabat gergeseus. scđa amor-
reus. tertia eueus. q̄rta ethe⁹. q̄nta chanane⁹
sexta sebusseus. septima phereuseus. Sed per fi-
lios israel significantur xp̄iani q̄ vident deū p̄
fidez. Per septem p̄dictas gētes figurāt septē
peccata mortalia seu capitalia q̄ debent boni
xp̄iani de cordib⁹ suis effugare vincere et expu-

gnare. si terraz p̄missionis velint feliciter sub-
intrare. et hec fugatio debet fieri p̄ septem do-
na spūs sancti. **P**rima gens vocabat gergese⁹.
iterptat aut gergese⁹ colonū eiciens et signifi-
cat supbiam q̄ p̄mum angelū de celo eiecit. sic
delarat magister li. ij. dis. vj. c. ij. q̄ p̄pter sup-
biam merito de celo empirreo in quo cūz alijs
fuit eiectus est in istum caliginosum aerem cūz
oib⁹ sue p̄auitatis cōsortibus. hec inquā non
solū angelū sed colonū padisi de sua possessiōe
eiecit scz **Adā. Gen. iij.** hec q̄dem vt et nos de
possessione celi excludit se s̄b triplici specie vir-
tutum fingit et occultat. **P**rimo sub specie zelī
alioz dicta et facta temere rep̄hēdēdo. **T**ales
enī in q̄bus se fingit et occultat supbia in se cō-
fidentes tanq̄ iusti. ceteros aspernātur more
pharisei q̄ facta publicani redarguit et seipsuz
meliorē false iudicauit. **Luce. xviij.** Scdo se fin-
git et occultat s̄b falsa specie spūalis p̄fect⁹ p̄-
ximi. et ista fictio est longe piculiosior p̄ma. qz
sicut dicit **Aug. x. li. p̄fess.** Pic penā nulla dat
facultas homini seipm explorādī. videlz vt cū
in illis actibus quos facit quis p̄ salute alioz
aliqua se immisceat elatio vanitatis. et hoc fre-
quenter accidit vel euenit in illis q̄ p̄ salute ali-
orū aliq̄ bona opa in publico faciunt vt ipsos
laudari p̄tingat. **A**d euidēter ostēdit **Breg.** in
seipso asserēs i fine mo. q̄ q̄nq; in sua doctrina
p̄ honore diuino sincerit̄ inchoata q̄daz elatio
p̄prie complacētie se immiscuerit q̄ statim vt p̄-
pendit vtiliter expulit dicēs. **P**ro te non ince-
pi nec p̄ te dimittā. **T**ertio se fingit et occultat
s̄b specie humilitatis et singulari sanctitatē. qz
fm Aug. maxime apparet in his qui de mundi
p̄temptu et de sordidis vestibus in seipsis glo-
riantur. **N**az sicut ipse dicit. ij. p̄fessi. **S**epe hō
de ipso cōtemptu vane glorie vanius gloriāt.
Et ista fictio seu occultatio supbie tātō ē peri-
culosior quāto s̄b specie sanctitatē et religiōis
decipit. vt dicit **Aug.** Sed hoc fictū fugit spī-
ritus sc̄tus. ideo debet hō illud fugare a se et vin-
cere p̄ donū spūs sancti qd̄ dī timor. **N**az dicit
Aug. li. xiiij. de ciui. dei. Timor est amor fugi-
ens qd̄ ei aduersatur. s. supbiam. **U**el timor est
specialis fuga malī. ne perdat hō qd̄ amat. **E**t
hec descriptio sumpta ē de glo. **Aug. sup. Job**
x. vbi legitur de mercenariō. **I**ste q̄dem timor
malum culpe qd̄ inuenit i hoīe expellit. **I**n iuxta
illud **Eccl. i.** Timor dñi expellit pct̄n scz sup-
bie qd̄ est peccatū maximū. p̄. xviij. **E**mūda-
bor a delicto maximo. ideo dī **Eccl. xviij.** Ni-
hil meli⁹ videlz ad fugandū supbiam q̄ timor
dñi. **E**t **Bern. sup. Cant.** In veritate didici nē
eque efficax eē ad p̄merendū gratiā retinēdaz
et recupandam q̄ si omni tpe coram deo inue-

In die pentecostes.

nlaris non altū sapere sed timere. **T**imor enī spūsancti hominē humiliat vt gloriā eternam suscipiat. Quia dī. **Prover. xxix.** Humilez spū suscipit gloria. **Et Eccl. i.** Timor dñi gloria et gloriatio. **Et Eccl. i.** Semen hominūz honorabit hoc qđ timet dñm. **Sed. d.** qđ possunt hōi timorē incutere: rñde. cōsideratio culpabilitatī sue. Si enī tātūz timet aliqđs cuz se scit reū esse vnus criminis in curia alicuius terreni iudicis et pñcipis. qđ tūm timere potest qui tot et tantorū criminūz scit se esse reum apud iudicē strictissimū. **Legit** de quodā rege nobilissimo qui fuit ī grecia. qđ memor malorū suorū et diuinī examis semp timidus erat. etiā cuz solēnitates cū suis pñcipib⁹ celebraret qui interrogatus a quodam fratre suo cur timeret et tristaretur? **Voluit** causam sue tristicie oñdere. misit buccinatores suos ante portas eius qđ fm pñuetudinē illius regni certissimū erat signū mortis. et cū frater regis ad regem esset adductus et nō modicum timeret et valde tristis esset. inqđsiuit rex quare nō gauderet? cui cuz frater rñdisset quō in statu isto posset gaudere indicauit et ei rex causam tristicie sue. Si enī tātūz timebat ille qđ sciebat regem esse fratrem suum et qui in nullo se sciebat esse culpabilem apud eum. qđ aliqua signa offense audierat. merito timere pōt qđ tot et tantis scit se esse culpabilem apud deū maiestatis. **Deo dicit Hiero⁹ in eplis.** Si tanta cura pñmesctur iudicium pulueris. quāta itētiōne cogitandū est qua formidine pñdendūz est **D**iudiciū maiestatis. **Secunda** gens dicit amor reus. et interpretatur amaricans vel amara loquēs. et significat inuidiā que tota est fellira intrinsec⁹. qđ in se semp est amaricata semp amara diffundit. **Dicit enī Aris. li. ii.** de animalib⁹ quidam coruus est animal qđ ptra naturā omnium faliorū animalū habet fel ī aure sile felli hōis in colore. et est aīal amax et forax nimis et hoc aīal significat inuidiū vel inuidiā qđ fel in aure gerit. qđ quicqđ audit in amaritudinē ofensionis pñuertit et nascitur ex superbā. vt dicit **Greg⁹.** qđ supbus inuidet vt sibi alijs coequetur. **Et** hec inuidia sū triplici specie vtutū se fingit seu occultat. **Prima** qđez sū falsa specie zeli et rectitudinis. et hoc maxime cōtingit in illis qđ dicunt se solum odire vitia hominum et tñ si diligēter se resoluerent inuenirēt se non vitia odisse sed naturam. qđ inuidēt alijs ī hoc qđ sibi parificātur vl qđ ipsos excellunt in his qbus ipsi singulares appetunt apparere. **Et** ista fictio fm **Greg.** est nimis piculosa quia est difficilis ad cognoscēdum et etiā ad repellendū. **Nam** vt dicit idē. **xxxij. moral.** Error dū vtus creditur difficile emēdatur. quia sepe dū

homo credit se exercere virtutis actūz potius exercet vitiosum. **Secūdo** se fingendo sū falsa affectiōe fraterne charitatī occultat qđ maxie apparet ī ill qđ sūt ex speciali affectu ad aliqđs personas vel ad ordinez aliquem inclinati qui moleste ferunt qđ alijs ordinibus aliquid comodi pueniat aut honoris. et isti frequēter extenuāt bonum qđ relucet in personis aliorum ordinūz siue in pñersatione exemplari siue doctrina salutari qđ exinde contingit. qđ timent qđ vtilitati et statui aliorū depereat ad qđ magis inclinatur ex affectione singulari. **Et** ista occultatio singularis affectionis nimis est periculosa quia per eā homo triplex dispendium incurrit. **Primū** est sui amoris incertitudo. qđ patet ex hoc. **Naz** ille qui ad aliquem pñuato amore afficitur. in hoc qñqz potest decipi quia vel ille ad quem afficitur non est ita bon⁹ sicut estimat vel sua pñuata diffinitio facili⁹ in amorē carnalem degeneratur quorūz neutrum potest cōtingere in amore cōmuni quo homo ad omnes status bonorum hominū cōmuniter afficitur. **Secundum** dispendium est eterne mercedis extenuatio. **Nullūz** enī opus est meritorū vite eterne nisi sit infor. anatum charitate. pñe quod quāto amor illud bonū causans ē restrictior tanto valor operis est minor. hoc autem amor hz cōmunis qđ auget meritum boni operis. **Quia** certūz ē quanto magis amor diuin⁹ ad plures bonos act⁹ extendit p beneficiam. tanto meritum illius actus multiplicatur. **Tertium** dispendium est extenuatio diuini honoris. **Per** amorem enī cōmunem diuinus honor augetur. et omnes virtutes multiplicātur qđ non fit per amorem pñuatum. **Tertio** se occultant sub specie amoris false pñtendentis salutem. pñimi. qđ maxime apparet in illis qui sū ficta specie amoris humane salutis alijs inuident de bonis sibi diuinitus cōcessis asserētes qđ hoc ideo faciunt quia timent qđ talia bona saluti eorum non expediant et qđ non moueantur ad hoc ex amore. sed pl⁹ ex fomite odij vel rancoris. et ista fictio tanto est piculosior duabus pñmis. quāto latenti⁹ hominem decipit sū specie diuini amoris et sū ficto appetitu humane salutis. **Itud** fictūz fugit spūsanctus. ideo debet qlibet homo illud fugere et vincere p secundum donū spūsancti videlicet intellectus quo homo aduertat pñcipium nature sue et cōparticipem et dulcē se. pñimo pñbeat. et non solum ad aliquos specialiter affectionem habeat. **Sed** ad omnes exemplo xpī qđ charitatē ad omnes habuit. sicut et hoc patet ex tribus. pñmo quia tāta sollicitudine et diligentia omniū nostrum salutem quesuit. ac si tot⁹ honor

suus et eterna sua felicitas ex ea dependisset. **S**ecundo quia tanto fervore charitatis nostra salutem sitiens ad opus redemptionis nostre tanto acceleravit quod coram Pilato interrogatus noluit respondere. **Joh. xix.** Ne opus nostre salutis per momentum temporis differretur. **T**ertio igitur minima gutta sui preciosi sanguinis ad nostram reconciliationem suffecisset ex amoris tui plenitudine quem habuit ad omnes generaliter. totum sanguinem suum pro nobis effundere voluit. ita ut nihil penitus remaneret. quod potest per hoc. quia totum sanguinem inter cutaneum effudit in flagellatione. totum sanguinem venarum effudit in crucifixione que fuit facta in manibus et in pedibus quod ibi vene totius corporis concurrunt. Sanguinem vero cordis miraculose post mortem effudit in lateris apertione propter quam effusionem ut testatur propheta in ps. cii.ossa sua sicut cremum aruerunt. Et tamen notandum est quod intellectus principaliter valet ad fugationem invidie se sub his speciebus virtutum occultantis. **N**am ad fugandum seu ad curandum primum peccatum invidie se sub falsa specie zeli occultantis duplex est remedium. **P**rimum est istius vitii cognitio vel respicit istius vitii cognitionem secundum eius curationem. **N**am quod intelligere desiderat an ipsum hominem aut potius ipsius vitium odiat homo seipsum perscrutetur et diligenter intendat utrum sincero corde et dulciter ad illum afficiatur cuius vitium persequitur. et si invenerit quod illum hominem dulci corde amplectitur signum est quod solum ipsius vitium detestatur. quod dicit **Greg. v. moral.** Affectus interne dilectionis excludit amaritudinem odiosi livoris. Si ergo erga illum aliquam amaritudinem sui cordis deprehenderit novit et intelligat se non ipsius vitium. sed naturam sub falsa virtutis specie detestari. Et huius invidie **Greg.** triplex signum ponit. **P**rimum est. facies hominis ex eo pallescit quod ipsum cui invidet intuetur. **S**ecundum quod oculos suos deprimat nec ipsum delectabiliter valet intueri. **T**ertium signum quod intus sepe per invidiam tanto amarificatur quod per interna amaritudine dentes quadam pressione strident et membra exteriora frigescent. **S**ecundum remedium curationis huius vitii in hoc consistit quod homo discretionis oculo dulciter penset quod prosperitas proximi bonum suum in nullo diminuit. et ideo sibi congaudere debet in bonis sibi divinitus concessis. **A**d curandum secundam speciem invidie se occultantem sub specie fraternae dilectionis remedium in hoc consistit. quod homo communem amorem habeat ad omnes bonos et diligenter fugiat omnem amorem singularem et privatum ac omnem acceptionem personarum. et quod per suum amorem ad nullum se inclinet nisi in quantum per hunc ad eternam beatitudinem dirigi po-

terit et iuvaretur. quod per hoc omnino excludit omnem odium quod se occultare consuevit sub filata specie fictae dilectionis fraternae. **A**d curandum autem et fugandum tertiam speciem invidie que occultat se sub specie amoris humane salutis consideret. quod si ipse maius bonum in se haberet quam sit illud de quo inferre solet. pro quanto timeret hoc esse ipse dimentum sue salutis. an tunc sibi videatur quod illo bono uti possit sine sue salutis dispendio. et cum hoc invenerit et si de hoc fratri invidet. tunc certus sum quod talis ex fomite odit personam et non odit vitium. et ista invidia potissime per hoc expellitur quod homo sincere desideret quod quilibet homo possit uti bonis sibi divinitus concessis ad laudem dei et pro sue salutis augmento et quod circa dispendium salutis alterius nullatenus occupetur. et tunc perfecte fugabit illam invidiam quam sub ficta specie amoris humane salutis se consuevit occultare. **T**ertia gens dicitur cecus et interpretatur lapides colligens. et figurat iracundiam et rancorem quem colligit petras confusionis et lapides scandalum ut iurgio iaciat contra primum sicut patet de iracundia **Semei** qui egrediebatur et mittebat lapides contra david. **ij. Reg. xvi.** **I**sta quidem ira fingit se et occultat sub triplici specie virtutum. **P**rimo sub specie zeli iusticie. de hoc **Greg. xxii. moral.** Plerumque in vlciscendis vitij crudelitas agit et iusticia putatur atque immoderata ira zeli iusticie meritum creditur. **S**ecundo sub specie charitatis proximi et utilitatis eius quod apparet in illis qui dicunt non se irasci. primo nisi pro tanto. quod res pro ipso gesta est contra salutem facientis. **T**ertio sub colore mansuetudinis et patientie quod in illis maxime pertingit qui se gravius vlciscuntur tacendo et nihil loquendo. quia ex hoc tendunt sibi utilitatem tacendo veritatem subtrahere ut ex hoc proximus gravius incurrat nocumentum. Hoc fictum quo ad primum malum est. ad secundum peius. ad tertium pessimum. ideo spiritus sanctus fugit illud quod obrem si suscipere vis spiritus sanctum fugare et vincere debes tale fictum et hoc fugatur et vincitur per donum patientie persequendo videlicet christi patientia et tollerantia iniuriarum. **Juxta illud Mat. v. 40** dico vobis nolite resistere malo. **S**i quis te percusserit in unam maxillam prebe ei alteram quia sic per patientiam vincit omnem iram. **E**t certe consilia dei in hoc sequi debet homo et per omnibus consiliis ipse est eligendus. **Juxta illud Eccli. vi.** Multi pacifici sint tibi et consiliarius sit tibi unus de mille. et ille unus est spiritus sanctus. **De quo Iob. iij.** Omnia consilia tua in ipso permaneat. **E**t sine illo consilio nihil debes facere. **Juxta illud Eccli. xxii.** Fili sine consilio nihil facias et post factum non penitebis.

In die pentecostes.

Quarta gens dicitur etheus qui interpretatur stupor vel formido. et significat accidiam que facit hominem stupidum et formidantem opera virtuosam. hec etiam se fingit et occultat. primo scilicet ficta specie discretiōis quod maxime apparet illis qui dicunt quod libenter excernerent se in operibus strenuis nisi hoc metam discretiōis et naturalis virtutis excedere se timerent. Et sic vitium accidie scilicet ficta specie discretiōis latenter se occultat. Secundo scilicet specie humilitatis quod maxime apparet in illis qui dicunt quod libenter feruentius orarent et crebrius elemosinis et operibus pietatis insisterent. Si ex inde fauorem humane laudis et propriam complacentiam incidere non timerent. Et ita vitium accidie se occultat scilicet specie fecte humilitatis. Tercio occultat se sub specie deuotionis et spiritualis feruoris quod maxime apparet in illis qui dicunt. ideo se pretermittunt quorundam virtutum exercitium ad quod requiritur exterior occupatio. ut intime contemplationi et feruori deuotionis eo amplius in deum inardescant. et sic torporem sue accidie scilicet ficta specie deuotionis occultat. Sed hoc fictum fugit spūsanctus. ideo supare vel fugare debet homo eam per quantum donum spūsancti quod dicitur fortitudo. Nam contra primam fictionem vel occultationem consideret quod forte multi debiliores eo magis ardua per cooperamur diuinum operantur et firmiter sperant in dei adiutorio qui ipsos per suam gratiam in bonis actibus poterit vigorare et confortare. et sic dicat cum apostolo. Omnia possum in eo qui me confortat. ad phil. iij. Contra secundam occultationem quoniam homo timet quod sibi de virtutis exercitio aliquid incutiat complacentie proprie vel humane. tunc diligenter debet pensare utrum ad talia opera excenda in publico astringatur ex necessitate vel charitate. Et si ex necessitate puta quia pertinet ad veritatem vite sicut doctori incumbit veritatis doctrinam in publico docere. tunc propter talem timorem complacentie incidendo. non dimittat ea in publico frequentare. quia dato quod sibi de hoc illabatur complacentia. ab illa debet viriliter et fortiter mentem auertere et dicere cum Greg. in fine moral. propter te non incepti nec propter te dimittam. Si autem ad talia opera solum astringatur ex charitate vel voluntati arbitrio tunc debet tamdiu frequentare in privato donec ex frequentia actuum animus eius tamen firmetur in bono virtutis et amore diuino quod possit illos actus etiam in publico et sine periculo humane complacentie exercere. Contra tertiam fictionem consideret quod aliud est tempus quo contemplationi debet vacare. et aliud quo virtutum exercitio debet insistere. Nam sunt quedam opera ad que

homo obligatur ex necessitate diuini precepti vel statuti ecclesie que pretermitti non possunt propter quodcumque contemplationem sicut homo orat vocaliter per beneficio passionis domini nostri laudes debitas persoluendo. vel quod corpori christi reuerentiam exhibeat. cum locus et tempus hoc exigunt. quod ex horum transgressione homo faciliter possit incidere in articulum damnatus in concilio videntur. per clementem quantum de hereticis ad dominum. Quin tus populus dicitur chanaanus et interpretatur possessor vel negociator et designat auariciam vel auarum qui possessiones mediatis negociationibus et cum alijs iniustis acquisitionibus bona temporalia auget vel acquirit modo quocumque possit. Contra quod dicit beatus Augustinus de vitiis domini. ser. xv. Que est ista auaritas concupiscentie? et cum ipse belue habeat modum. quod tunc rapiunt quando esuriunt. parcunt vero prode quoniam sentiunt saturitatem. Insatiabilis est sola auaricia diuitum semper rapit et nunquam satiatur nec deum timet nec hominem veretur. nec patri parcat nec matrem noscit nec fratri obtemperat. nec amico fidem obseruat. viduam opprimit. pupillum inuadit. liberos in seruitium reuocat. testimonium vilium perfert. res mortui inique occupat. hec omnia facit quod si et ipse non moriatur. hec Augustinus. Ista quidem auaricia occultat se sub triplici virtutis specie. Primo scilicet ficto colore puidetie et necessitatis. quod ostendit Greg. xxxj. moral. sic dicens. Auaricia quocumque diuitum animum quasi ex ratione solet exhortari preterdens sibi quod sine culpa sit. quod quidam habenda concupiscit eo pretertextu potissime. quod eas non multiplicare appetit. Sed eger pertimescit et quod aliter male retinet ipse in actibus pietatis utilius expendat. Et illud vitium est sollicite reprehendendum. Quia secundum Greg. Nemo potest sincero corde et feruido amore ad bonum diuinum affici nisi cupiditate auaricie quod radix est omnium malorum a corde suo studeat funditus extirpare. Et est sciendum quod tria genera hominum cadunt in hoc vitium et sub virtutum ficta specie occultatum. Primi sunt qui solum sistant in interiori desiderio cupiditatis nec eam in exteriori opere exequuntur quia forte aduertunt quod res ipsas quas desiderant adipisci non possunt quas si sperarent se persequi libenter cupiditati in exterioribus actionibus inhiarent. et ista cupiditas interior est peccatum mortale. In infimum gradum teneat in gradibus interioribus cupiditatis. Secundi sunt qui non solum res concupiscunt feruenti desiderio concupiscentie. verum etiam per ipsarum executione diligens studium exterius impediunt quous res illas quandoque in effectu minime consequuntur. Et ista cupiditas secundum gradum tenet in actibus peccati mortalis. Tercij sunt qui non

solum terrena feruenti desiderio concupiscunt. verum etiam eis assequendis tanto studio assunt q̄ non aduertunt vtrum eas iusto vel iniusto ex titulo consequantur. et ista cupiditas summum tenet gradum peccati mortalis. Talibus fm Aug. nunq̄ ex quacunq̄ contritione peccatum remittitur nisi oblata fm facultate restituant. Et ponitur. xiiij. q. vi. c. Si res. Si res aliena ppter quam peccatum est reddi potest et non redditur penitentia non agitur sed simulatur. Si autem veraciter agitur nō remittitur peccatum nisi restituatur ablatum si restitui potest. et sunt verba Aug. in epistola ad macedonium. Secundo se occultat sub specie pietatis q̄ maxime apparet in illis qui credunt q̄ ppter nihil appetant temporalia nisi vt habeant unde suis pauperibus vel suis cognatis indigentibus vel etiam ecclesijs vberius pvideant. et sub hoc p̄textu multi cum magna auaritia superflua congregant. et in illud vitiū similiter incidunt tria genera hoīum. Primi q̄ non solum res ex auaricia iniuste acquirunt. verum etiam acquisita male et p̄dgaliter consumunt. puta in voluptatibus in pompis et huiusmodi. Secundi sunt persone ecclesiastice et religiose q̄ bus p tanto crines raduntur in capite vt p hoc designetur q̄ mens iporum per feruēs desiderium libere debet eleuari in deū et nequaq̄ deprimi ad hec temporalia. et si temporalibus augendis intendunt vltra q̄ necessitas exigit vel iporum status requirit totiens graui dispendio salutis se exponunt. Tertij sunt qui non solum res temporales cupide conquirunt. verum etiam ipas cupide conseruat. Tertio auaricia se fingit et occultat sub specie liberalitatis qd̄ apparet in illis qui sub specie curialitatis et fide liberalitatis intentione cupida largiuntur alijs vt ipis postmodum maiora redonentur. qdaz etiam se occultat sub specie paupertatis. q̄ apparet in illis qui sunt pauperes minora in seculo dimittendo vt in religione diuitiarū maiora obtineant vel melius viuant. illud fictum fugit spūsanctus. ideo fugiendum est et vincendum per donum pietatis. que mouet tribuendum propter deum. et nō cupide referuandum. Narrat Julius sextus stategramaton. li. i. c. iij. Qd̄ cum Similius paulus lucan⁹ iuxta litus angusto itinere exercitum duceret et Tharentini ei classe insidiant agmen eius scorpionibus sunt aggressi captiuus latera eūtium obtexit. quorum respectu hostium inhibuerat tela. isto modo moraliter. Sic si diuites tela demonum vel etiā vltiones diuinas enadere volunt ponant iuxta latus suum pauperes nutriendo et eis elemosynas dando et circumdant

latera sua pauperibus quibus frequenter parati sunt nocere. et demones cessabunt vlciscendo. vt dicit Holkot. lec. ccij. Sexta gens dicitur gebuseus. que interpretatur presepe et significat gulaz. et suadet homini semper ad presepe stare. sicut asinus vel iumentum. et iste etiam fingit se occultando sub tribus. vt habetur supra dominica quarta. sermone. j. xiiij. f. Et tale fictum fugit spiritussanctus. ideo per donum scientie est fugiendum et vincendum. quia sciamus viuere temperate. Iuxta illud apostoli ad Phil. iij. Scio abundare scio et penuriam pati. Septimus populus dicitur ferezeus qui interpretatur disseminans terram et significat luxurie illecebris deditum. qui illicite seminat semen suum. et metit in presenti momentaneam delectationem. in fine vō eternam penam. Iuxta illud ad Gal. vi. Qui seminat in carne de carne quoq̄ et metet corruptionez. Ita quidem luxuria etiam occultat se sub triplici specie virtutū. vt patuit supra ser. xiiij. d. Et hoc fictum etiam fugit spiritussanctus. ideo fugiendum est et vincendum per septimum donū sapientie. id est. per saporem celestium quibus gustatis vilesceat omnis dulcedo carnalis. Iuxta illud Greg. Gustato spiritu desipit omnis caro.

¶ Feria secunda Pentecostes. Bermo. j.

Frequente pe
tro verba hec cecidit spūsanctus super omnes qui audiebant verbum. Ita scribitur in epistola hodierna. Et habetur Act. x. Consuetudo est hominū in aliqua cōmunitate cōmorantium semper in curijs regum vel aliorum prelatorum suum habere aduocatum vt cum ab aduersarijs impugnetur. ille pro eis aduocet et causas iporum apud reges vel prelatos fideliter tractet et pro eis interpellat. Sic spiritualiter christiani homines in cōmunitate ecclesie sancte simul cōmorantes continue impugnantur a tribus hostibus diabolo mūdo et carne. quoz quilibet hostiū pugnat duplici manu. vt patuit s. f. xxi. Et ideo habent aduocatum suum in curia summi regis dei patris et prelati nostri videlicet spiritūsanctum. qui Joh. xiiij. dicitur. Paraclyt⁹ quod idem est q̄ aduocatus vel consolator quia ipse postulat pro nobis gemitibus inenarrabilib⁹ vt dicitur Roma. viij. Quod intelligendum est fm Aug. non q̄ spiritussanctus angustetur vel gemat Et q̄ gemere nos facit inspirando nob